

вију историју Србије, Београд/Цејус (На пропутовању. Јеврејске избеглице у Краљевини Југославији 1933–1941), др Ивана Пантелић – Институт за савремену историју, Београд/Цејус (Место жене у револуционарним институцијама у Другом светском рату), Ружа Фотиадис – Универзитет Хумболт, Берлин/Берлински центар за транснационално истраживање граница („Опасни пријатељи, неврјерна браћа“ – блискост и удаљеност у међународним односима), Александар Тодосијевић – Удружење за друштвену историју – Euroclio, Београд (Учење историје која то још увек није).

Током другог радног дана, у оквиру панела Постјугословенска питања и Југословенске и постјугословенске констелације културних простора, своја истраживања представили су: др Срђан Атанасовски – Музиколошки институт САНУ/Цејус (Песмарице и територија: улога масовног певања у раној социјалистичкој Југославији), др Ана Петров – Факултет за медије и комуникације Универзитета Сингидунум/Цејус (Друштво без територије: поновно повезивање Југославије кроз југословенску популарну музику) и др Ива Космос – Институт за културне ин споминске штудије ЗРЦ САЗУ, Љубљана („Када нисмо били периферија“: критичка носталгија и југословенски простор у игра-но-документарном филму „Хјустоне, имамо проблем“).

Радионици су присуствовали и: професор Кистијан Воз (Универзитет Хумболт, Берлин), професор Игор Дуда (Универзитет „Јурја Добриле“, Пула/Центар за културолошко и повјесно истраживање социјализма), Снежана Станковић (Универзитет Хумболт, Берлин), Ана Панић (Музеј Југославије/Цејус) и Иван Манојловић (Музеј Југославије/Цејус).

Сања ПЕТРОВИЋ ТОДОСИЈЕВИЋ

Циклус дебата *Срби и други народи у 20. и 21. веку:*
лекције из прошлости и савети за будућност,
Љубљана, 26. 10. – 30. 11. 2017.

У организацији Црквене општине у Љубљани, Културно просвјетног центра „Свети Кирило и Методије“, Адвокатске канцеларије Дролец Сладојевић и Српског друштва Задужбина у парохијском дому Српске православне цркве у Љубљани од 26. октобра до 30. но-

вембра 2017. одржан је циклус пет дебатних трибина *Срби и други народи у 20. и 21. веку: лекције из прошлости и савети за будућност*.

Дебате су се тицале настанка Југославије, југословенских идентитета, разбијања Краљевине Југославије, разбијања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, ратних сукоба на југословенском простору, судских процеса у Међународном кривичном суду за бившу Југославију и судовима у постјугословенским републикама и перспектива за сарадњу после деценије немилих догађаја током деведесетих година 20. века.

Програмски организатори дебата били су ђакон Митар Танашић и адвокат Марко Сладојевић, који је иначе модерирао дискусијама. Са словеначке стране учесници дебата били су адвокати, правници, историчари и новинари, а са српске стране говорили су адвокати, правници, дипломате, генерали, историчари, новинари и свештеници.

На првој дебати, под насловом „Југословенство и национални идентитети“, 26. октобра 2017, учесници су били из Љубљане: словеначки адвокат др Петер Чеферин, српски правник и историчар Никола Милованчев и словеначки правник Марко Крањц.

Друга дебата, насловљена „Настанак и распад Југославије“, одржана је 9. новембра 2017. а говорили су министар спољних послова и амбасадор Савезне Републике Југославије Владислав Јовановић, историчар професор др Божо Репе са Филозофског факултета Универзитета у Љубљани и историчар др Александар Раковић из Института за новију историју Србије у Београду.

На трећој дебати „Рат у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини и на Косову и Метохији“, која је одржана 16. новембра 2017, говорили су генерал-мајор Војске Републике Српске Миломир Савчић, председник Борачке организације и ратни командант 65. заштитног моторизованог пука Војске Републике Српске, генерал-мајор Југословенске народне армије Милан Аксентијевић, адвокат из Београда Горан Петронијевић и новинар из Љубљане Петар Дамјанић који је био шеф Службе за информисање председника Републике Српске Крајине.

Четврта дебата, под насловом „Кривично гоњење за ратне злочине“, одржана је 23. новембра 2017. а учесници су били адвокати из Љубљане др Доминика Шварц Пипан и Марко Сладојевић. Дебату је модерирала правница Сузана Пецин. Шварц Пипан је радила у тужилаштву Међународног кривичног суда за бившу Југославију,

а Сладојевић је био правни саветник одбране на суђењима највишим државним личностима Савезне Републике Југославије, Републике Србије и Републике Српске Слободану Милошевићу, Момчилу Крајишнику и Радовану Караџић, као и генералу армије Војске Југославије Драгољубу Ојданићу и генерал-потпуковнику Војске Републике Српске Милану Гверу.

Циклус је завршен 30. новембра 2017. петом дебатом: „Будућност региона Западног Балкана и лекције за Европу“. Учесници су били адвокат и писац из Љубљане Дино Баук, новинарке Радио-телевизије Словеније Марта Разборшек и Саша Бањанац Лубеј и православно свештеник из Љубљане Раде Деспотовић.

Дебате су протекле у отвореном сучељавању мишљења и пријатељској атмосфери. И када је било неслагања око кључних догађаја и личности, имале су искључиво академски и дипломатски карактер. То се и могло очекивати с обзиром на то да је у српско-словеначком спору било врло мало неразјашњених питања која се тичу југословенске државе и њеног распада. И српски и словеначки стручњаци износили су позитивно мишљење о Југославији.

Недостајали су, међутим, стручњаци из других постјугословенских република да би утисак могао да буде заокружен. Током дебата је било јасно да се тај недостатак не може надоместити промишљањем шта би они могли да кажу. Стога би било добро ако би се исти организатори 2018. подухватили окупљања ширег дебатног круга. Но, тај недостатак не може да поквари утисак да су српско-словеначка сучељавања – у оквиру дебата *Срби и други народи у 20. и 21. веку: лекције из прошлости и савети за будућност* – била врло успешна.

Александар РАКОВИЋ